

درس اخلاق مقام معظم رهبری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عن الصادق جعفر بن محمد (ع)، عن ابيه، عن آباءه (ع) قال: قال علي (ع): «إن للمراء المسلم ثلاثة اخلاء فخليل يقول له أنا معك حيا و ميتا و هو عمله و خليل يقول له أنا معك حتى تموت و هو ماله، فإذا مات صار للورثة. و خليل يقول له: أنا معك الى باب قبرك و هو ولده.» (امالی، ص ۱۷۰)

شما سه رفیق دارید: بعضی از این رفیقا، دائمی است، بعضی رفیقای نیمه رهند. اینها را برای ما معرفی می کنند. یک رفیق به شما می گوید که من در حیات و ممات، در کنار تو هستم. این رفیق کیست؟ این، عمل شماست. عمل خوب هم در دنیا به درد شما می خورد، هم در نشئه آخرت همراه شماست. رفیق دیگر که این رفیق نیمه راه است! می گوید: من تا هنگام مرگ با شما هستم، وقتی مُردی، بین من و تو فراق حاصل می شود. این مال شماست، اموال شما تا زنده هستید اگر تلف نشود با شماست. بعد که از دنیا رفتید (بعد از ۲۰ سال)، این اموال مال ورثه شماست، به شما هیچ ربطی ندارد، این مالی که انسان با زحمت، با حرص و جوش جمع کرده و روی هم گذاشته، اینجا انسان را تنها می گذارد. رفیق دیگر از این قبلی یک قدری بهتر است، تا هنگام مرگ رفیق نیست، تا ورودی قبر رفیق شماست، وقتی مُردیم هم همراه ماست تا برسیم به قبرستان و آنجا ما را دفن کنند، از آنجا به بعد از ما جدا می شود. این فرزندان انسان و کسان انسانند، اینها هم در دنیا با انسان دوستند، همراهند، اما بعد از مرگ فقط تا ورودی قبر با ما هستند، از آنجا به بعد ما را تنها می گذارند، ما ئیم و عملمان. البته ولد مصداق اتم است؛ خویشاوندان، برادران، خواهران، پدر و مادر، دوستان هم همینطورند، اینها تا هنگام دفن همراهند، بعد از آن، با ما همراه نیستند. آنچه به درد من و شما می خورد، عمل است. همانطور که در آن روایت جلسه قبل خواندیم: «أَنْ خَيْرَ الزَادِ التَّقْوَى».

